

Komandi partur
Hans Pauli Klein bleiv verandi í Klaksvík
og hevði eitt fjølbroytt virksemi, sum
greitt verður frá í komandi parti.

Hotellið hjá Lenu og Niels Kristian

við, at vit blivu ringforlovað. Nakrar dagar seinni kom fyristøðuvinnan til mín og segði: “Eg hoyri, at tú er blivin forlovað við Aage Andersen, tillukku við tí. Men eitt vil eg siga tygum, frk. Klein, at Aage Andersen skal vera úti av tygara kamari kl. 10 á kvøldi”. Tað var í lagi. Tá var nakað, sum æt disiplin.

Vit vóru trúlovað í eini tvey ár, tá vit giftust, og nú kemur Roskilde Domkirke, sum varð umrødd í fyrsta partinum, tá ið eg droymdi um at verða gift júst í hesi kirkju, aftur inn í myndina. Har blivu vit nevnliga gift í 1919.

Eg trúgvi upp á, at tað er ein hægri makt her á jørðini, sum er við okkum, og sum fylgir okkum úr vøggju í grøv.

So var at finna íbúð

Tá var ikki so lætt at finna nakað at búgva í, og tí mátti takast tað, sum fekst. Vit fingi eina litla fuktiga og ljóta íbúð í einum keðiligum øki. Hetta vóru vit ikki so fegin um. Ein dagin segði eg við mannin, at eg vildi í ein vissan mun spara upp á bæði mat og klæði, um vit kundu spart pening saman at bygt okkara egnu hús. Hetta samdust vit um. Tað tók bara fimm ár, til vit fingi húsini. Tá var lønin kr. 150 um mánaðin. Tað skuldi røkka til alt.

Vit fingi fyra døtur, sum eru blivnar góðir borgarar. Vit eru nú í 1979 blivin 35 menniskju í okkara familju, sum øll eru við til at ríka okkara lív.

Og nú standa vit her omma og abbi við øllum hesum árunum á baki og eru fegin um, at vit hava hildið saman í so mong ár. Og søgan endar við diamantbrúðleypi.

Lena og Niels Kristian sum brúðarpar

Tá ið Hanna var smágenta
og blaðaði í sálmaðókina
bleiv hon so hugtikin
av myndini av Roskilde
Domkirke, tann ovasta
myndin í miðuni, at hon
droymdi um at giftast í
henni. Tað bleiv hon eisini

Min mormor Malena Klein Reffstrup

Karin Klein, sum vit kunnu takka fyri endurminningarnar hjá Honnu, er ommudóttir Malenu, systir Honnu. Hon hevur skrivað eitt sindur um lívið hjá ommuni, og tað verður eisini endurgivið, sum tað er skrivað:

Som 16-árig kom min mormor til Danmark fra Færøerne med præsteægteparret Heilmann, hvor hun havde været ansat i huset, siden barndomshjemmet på tragisk vis opløstes, og hendes yngre søskende kom til at bo forskellige steder. Det var en stor sorg for hende.

Den nye bopæl var præstegården på Helgenæs, den højtliggende Stødov kirke. Præstens hustru var den kendte blomstermalerinde Flora Heilmann (1872-1944).

Malena var en omsværmet ung pige, begavet og smuk, så bejlerne flokkedes om hende. Jeg ved, at hun afslog et frieri fra en af egnens velhavende unge mænd – hun sagde imidlertid et stort JA til den lokale skomagers søn, Niels Christian Reffstrup, som kom fra en glad og livlig familie, i små men glade kår. Hans far kaldtes ”den glade skomager på Hels” (Helgenæs).

Det unge par bosatte sig i Aarhus, han var barber og frisørmester, og hun uddannede sig i madlavning. De forpagtede først Afholdshotellet i Hadsten i Jylland, hvor de havde mange gode og lykkelige år. Malenas mad var vidt berømt, og jeg erindrer tydeligt hendes køkkenfærdigheder.

Børnini

Min mor, Sofie Elisabeth, kom som den første til verden i 1911, senere kom Poul og Erik og 16-17 år senere Jytte og Jørgen. Mens de boede her, havde de besøg af Malenas to brødre fra Færøerne, ligesom hun også selv en enkelt gang rejste derop. Men hun blev trist over at se, hvor dårlige forholdene var deroppe og mindedes sin dejlige barndom, der endte så tragisk. På en eller anden

måde gjorde det hende hård inderst inde, men det var yderst sjældent, dette kom til udtryk. Hun havde lært på den barske måde, at man skulle bide tænderne sammen og klare livet bedst muligt.

Egentlig havde hun et meget lyst og glad sind, jeg husker endnu hendes klingende latter og dejlige smil.

Det lykkelige ægteskab fortsatte efter sølvbrylluppet. De købte selv både kro og hotel, det sidste sted i Hundslund ved Odder i Jylland. Det brændte imidlertid ned, men de byggede et nyt, dejligt hotel med teatersal og biograf, mens morfar også drev sin barberforretning i bygningen. Lykken varer ikke evigt. Min morfar fik dårligt hjerte og døde pludseligt under krigen – jeg mener, han var midt i 50'erne. Den yngste søn var endnu ikke konfirmeret. Et par år senere samlede min mormor hele familien til jul på hotellet, og året efter afhændede hun det og flyttede til Kolding med den yngste søn. Jeg erindrer tydeligt, at vi var samlet til hendes 60 års fødselsdag der, hvor også søstrene Hanna og Sara var til stede.

Misti sonin

At hotellet blev solgt tror jeg skyldtes en ny tragedie, der ramte Malena et par år efter hendes mands død. Sønnen Erik var indkaldt til militæret efter krigens afslutning. Han kom til skade og brækkede armen, men der gik blodforgiftning i armen under gipsen, og det tog hans liv meget pludseligt. Han blev 26 unge år og efterlod sig kone og tre små børn.

Sine sidste år tilbragte Malena hos sin datter og svigersøn i Holstebro i Jylland, hvor hun døde stille i december 1960.

Når de tre søstre, Malena, Hanna og Sara var sammen i Danmark, husker jeg, at det gik meget livligt for sig, de havde alle en indre gnist og gåpåmod trods deres inderste sorg, og når de lo sammen, lød det som tre unge livsglade piger.

Áhugaverd frásøgn

Henda frásøgnin er áhugaverd av fleiri orsökum. Hetta er eitt iskoyti til okkara kvinnussøgu um tvær ungar gentur, sum missa bæði foreldrini sum smágentur.

Hetta er samstundis søgan um hesar gentur, sum fyri meira enn 100 árum síðani vildu roynda nakað annað enn bygdarlívið í Føroyum. Tær vóru heldur ikki ræddar fyri at taka ta stóru avbjóðing, sum hetta

hevur verið tá. Tær fingi eitt gott lív í Danmark við teimum avbjóðingum, sum tilveran er hjá øllum.

Sum ofta er, so minkan áhugin fyri føroyska uppruninum hjá næstu ættarliðunum, og tað er lítið og einki samband við føroysku ættina. Men eitt undantak er tó Karin, ommudóttir Lenu, sum hevur fingið sær eftirnavnið hjá ommuni, Klein, nú hon er komin í eftirlønaráldur. Hon hevur so útvegað hesa søguna hjá ommusystirini, Honnu, sum hon skrivaði niður á ellisárum til ommudótrina.

Tað eru fleiri lesarar, sum hava lisið hesa frásøgn við áhuga. Hon kann eisini sigast at vera eitt gott íkast til søguna hjá “vanliga fólkinum” í Føroyum.

Tað er soleiðis, at øll fólk hava sína søgu. Tað er bara ymiskt, hvussu atkomulig hon er. Tí er tað eitt kvett, at Hanna á ellisárum skrivaði sína søgu niður. Bernhardina Klein skal hava tøkk fyri hjálp og íblástur.

Hini systkini hava eisini sína søgu. Tað er tilfar tókt til at lýsa ein beiggja tær báðar, Hans Paula Klein, f. 1898, sum var virkin á fleiri økjum. Frásøgn verður um hann í komandi parti.

Karin Klein